1. ಕೃಷ್ಣಾನದಿ

ಮಕ್ಕಳೆ,

ನಾನು ಕೃಷ್ಣಾನದಿ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಬಳೇಶ್ವರ ಎಂಬ ತಂಪು ಹವೆಯ ಸ್ಥಳವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಜನ್ಮ ತಾಳಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಕುಣಿಯುತ್ತ, ಮಣಿಯುತ್ತ, ಜುಳು ಜುಳು ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತ ನಾನು ಹರಿಯುತ್ತೇನೆ.

ದೂಧಗಂಗಾ, ವರುಣಾ, ಕೊಯನಾ, ಮಲಪ್ರಭಾ, ಘಟಪ್ರಭಾ, ಭೀಮಾ, ತುಂಗಭದ್ರಾ ಮುಂತಾದ ನದಿಗಳು ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಆಗ ನಾನು ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೇನೆ. ಥಳಥಳಿಸುತ್ತ, ಕಲಕಲ ನಾದ ಮಾಡುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಗೆ ನಾನು ಬಂಗಾಲ ಉಪಸಾಗರವನ್ನು ಸೇರುತ್ತೇನೆ.

ಮುದ್ದು ಮಕ್ಕಳೆ, ನಾನು ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತೇನೆ. ಕೃಷ್ಣ ಎಂದರೆ ಕಪ್ಪು. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ನನ್ನ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿವೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ವಾಯಿ, ನರಸಿಂಹವಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ದತ್ತಾತ್ರೇಯನ ಮಂದಿರಗಳಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹರಿಯುವಾಗ ಮಲಪ್ರಭೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಸೇರುತ್ತಾಳೆ. ಅದುವೇ ಪವಿತ್ರ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ದವಾಗಿದೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಶೈಲ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕ್ಷೇತ್ರವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ದೇವಾಲಯವಿದೆ.

ಬಾಲಕರೆ, ನನ್ನನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಲಮಟ್ಟಿ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನಾಗಾರ್ಜುನಸಾಗರ ಎಂಬ ಆಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ದೂರ ದೂರದ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಕಾಲುವೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ನನ್ನ ನೀರನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಾರೆ. ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯು ಹಚ್ಚ ಹಸಿರಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತದೆ. ಜೋಳ, ಕಬ್ಬು, ಭತ್ತ ಮುಂತಾದ ಬೆಳೆಗಳು ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಜಾಣ ಮಕ್ಕಳೆ, ನಾನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸುವೆ. ಪರೋಪಕಾರವೇ ನನ್ನ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ. ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆಯೇ ನನ್ನ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ನೀವೂ ಒಮ್ಮೆ ನನ್ನ ತೀರದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನೋಡ ಬನ್ನಿರಿ. ನನ್ನ ಗುಣಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಿರಿ.

ತಿಳಿಯಿತೆ?

ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ

ಜಲಾಶಯ – ಸರೋವರ ; ಹವೆ – ವಾಯು, ಗಾಳಿ ; ನಿಸ್ವಾರ್ಥ – ಏನನ್ನೂ ಬಯಸದ

- ಶಬ್ದಕೋಶದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಶಬ್ದಗಳ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಮಂದಿರ – ....; ಬೃಹದಾಕಾರ– ....; ಕಾಲುವೆ – ....;

ಪರೋಪಕಾರ – ....

ಅಭ್ಯಾಸ

ಪ್ರಶ್ನೆ 1) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

ಅ) ಕೃಷ್ಣೆಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನ ಯಾವುದು ?

ಉತ್ತರ ....

ಆ) ನದಿಗೆ ಕೃಷ್ಣೆ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಉತ್ತರ ....

ಇ) ಈ ನದಿಯು ಕೊನೆಗೆ ಯಾವ ಸಾಗರ ಸೇರುತ್ತದೆ ?

ಉತ್ತರ ....

ಪ್ರಶ್ನೆ 2) ಒಂದೇ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರುವಂತೆ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

ಅ) ....

ಉತ್ತರ ....

ಆ) ....

ಉತ್ತರ ....

ಪ್ರಶ್ನೆ 3) ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಅ ಗುಂಪು		ಬ ಗುಂಪು
1) ಕರ್ನಾಟಕ	☐	ಅ) ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಮಂದಿರ
2) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	☐	ಆ) ಶ್ರೀಶೈಲ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
3) ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ	☐	ಇ) ಕೂಡಲಸಂಗಮ

ಪ್ರಶ್ನೆ4) ಕೆಳಗಿನ ನದಿಗಳ ತೀರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ಉದಾ : ಕೃಷ್ಣಾನದಿಯ ತೀರದ ವಾಯಿ, ನರಸಿಂಹವಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಮಂದಿರವಿದೆ.

1) ಇಂದ್ರಾಯಣಿ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ .... ಇದೆ.

2) ಚಂದ್ರಭಾಗಾ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ .... ಇದೆ.

ಉಪಕ್ರಮ : ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಜಲಾಶಯಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಜೊತೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡಿರಿ.